ÇOCUKLAR İÇİN GÖRGÜ VE NEZAKET KURALLARI

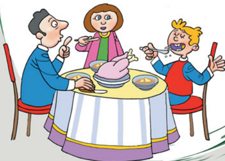
ÇOCUKLAR İÇİN

GÖRGÜ VE NEZAKET KURALLARI

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER

SOFRADA GÖRGÜ KURALLARI

Elimizi su ve sabunla yıkadığımızda elimiz mikroplardan temizlenir. Bu şekilde mikropların yiyeceklerle birlikte ağzımızdan vücudumuza girmesi önlenmiş olur.
Bu sebeple yemekten önce ve sonra ellerimizi yıkamalıyız.

Sofrada mümkün olduğunca az konuşmalıyız.
Ağzımızda lokma olmasa bile konuşurken
ağzımızı elimizle kapatmalıyız.

Tabağımıza yiyebileceğimiz kadar yemek almalıyız. Tabağımıza aldığımız yemekleri bitirmeliyiz. Tabakta bırakılan yemek israftır. İsraf da Yüce Allah'ın sevmediği davranışlardandır.

Yemek masasından büyüklerimizden önce kalkmamalıyız. Yemeğimizi erken bitirmişsek kakmak için büyüklerimizden izin almalıyız.

Yemek yerken hep sağ elimizi kullanmalıyız.

Yemeği ve ekmeği küçük lokmalar hâlinde yemeliyiz.
Bu şekilde yemek sağlıklı beslenme için de gereklidir.

Yemeğimizi çabuk çabuk yememeliyiz. Lokmaları ağzımızda iyice çiğnedikten sonra yutmalıyız.

Ortaya konan yemekleri kendi önümüzden yemeliyiz. Yemeğin üzerine eğilmemeliyiz.

Çok sıcak yemek yememeliyiz. Yemeği üfleyerek yemek de yanlış bir davranıştır. Yemeğin soğumasını beklemeliyiz.

Büyüklerin olduğu bir masada yemek yiyorsak yemeğe önce büyüklerin başlaması gerekir. Yemeğe anne ve babamızdan sonra başlamalıyız.

Yemek masasında öksürürken ya da hapşırırken,
mendil ya da peçeteyi ağzımıza kapatmalı;
arkaya veya yan tarafa dönmeliyiz.

Karnımızı tıka basa doyurmamalıyız. Sevgili Peygamberimiz, midemizin sonuna kadar doldurulmamasını tavsiye etmiştir.

Yemek seçmemeliyiz. Sağlıklı beslenmenin her tür besinden az da olsa yenmesiyle olacağını unutmamalıyız. Bir de önümüzdeki yiyecekleri bulamayan insanları düşünmeliyiz.

Yemekten sonra annemize teşekkür etmeyi unutmamalıyız. Misafirlikte yediğimiz şeyler için de ev sahibine teşekkür etmeliyiz.

Yatarak veya uzanarak bir şey yememeliyiz.
Yatarak yemek sağlık açısından da
yanlış bir davranıştır.

Mümkün olduğunca ayakta yemek yememeliyiz.

Suyu oturarak,
üç yudumda içmeliyiz.

Ağzımızda lokma varken konuşmamalıyız.

Yemek yerken bunca nimeti veren Yüce Rabbimizin büyüklüğünü düşünmek ve şükretmek de Sevgili Peygamberimizin bize öğrettiği davranışlardandır.

Yemekten sonra ellerimizi yıkamalı ve
dişlerimizi fırçalamalıyız.

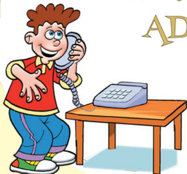

Sokakta yürürken yiyecek yememeliyiz. Başka çocukları imrendirecek bir şeyleri, onların yanında yemek çok yanlış bir davranıştır.

TELEFONDA KONUŞMA ADABI

Başkasına telefon açacağımız zamanı iyi seçmeliyiz. Çok acil bir durum yoksa uyku ve yemek saatlerinde telefon açmamalıyız.

Telefonla konuşan kişinin odasına girmemeli,
konuştuklarını dinlememeliyiz.

Telefon açınca kendimizi tanıtmalıyız. Karşı tarafın yanlış numara çevirdiğini düşündüğümüz zaman "Yanlış numara" deyip kapatmamalıyız. Bunun yerine "Özür dilerim efendim, herhalde yanlış numara çevirdiniz." demek kibar bir davranıştır.

Telefonda çok uzun süre konuşmamalıyız. Acil meseleleri telefonla görüşüp, ayrıntıları yüz yüze görüşmek daha doğru bir davranıştır.

Araç kullanırken cep telefonuyla konuşmanın kazalara sebep olacağını bilmeliyiz. Otobüs, uçak gibi araçların içerisinde cep telefonu kullanmak yolcuların hayatlarını tehlikeye atacak bir davranıştır. Bu konuya dikkat etmeyen yakınlarımızı ve yolcuları nazikçe uyarmalıyız.

NE ZAMAN DEMELİ?

Yemeğe "Bismillâhirrahmânirrahîm" diyerek başlanmalıdır. Bismillâhirrahmânirrahîm demek "Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla" anlamına gelir.

Yemek bittikten sonra "Elhamdülillah" demeliyiz.
Elhamdülillah "Allah'ım Sana şükürler olsun." demektir.
Yemekten sonra "yemek duası"
yapmalıyız.

Ezan sesini ilk duyduğumuzda “Azizallah”, bitince de “Lailâheillallah” demeli, biliyorsak ezan duasını okumalıyız.

Bize yapılan yardıma, hakkımızdaki bir övgüye, teşekkür etmeliyiz.

Sevgili Peygamberimizin adını duyduğumuzda "**Sallallahu aleyhi vesellem**" demeliyiz.

HAPŞUU!

Hapşıran kişi "**Elhamdülillah**" demeli. Yanındaki ona "**Yerhamükallah**" demelidir. Hapşıran kişi de "**Yehdina ve yehdikümüllah**" demelidir.

Elhamdülillah	: Hamd Allah'a aittir.
Yerhamükallah	: Allah sana merhamet etsin!
Yehdina ve yehdikümüllah	: Allah, bizleri de sizleri de hidayet üzere bulundursun.

Akşam yatarken anne, baba ve kardeşlerimize "Hayırlı geceler" veya "Allah rahatlık versin" demeliyiz.

Sabah kalktığımızda ailemize "Hayırlı sabahlar" veya "Günaydın" demeliyiz.

Hastalanmış kişiye “Geçmiş olsun!” ve
“Allah şifa versin!” demeliyiz.

Bir yakınını kaybeden kişiye "**Allah rahmet etsin!**" "**Mekânı Cennet olsun!**", "**Allah sizlere hayırlı uzun ömür versin.**" demeliyiz.

Bayramlarda büyüklerimizin elini öperken
“**Bayramınız mübarek olsun!**”
demeliyiz.

Evimize gelen misafire
"**Hoş geldiniz!**"
demeliyiz.

Yüce Allah'ın adını duyduğumuzda
"Celle Celalühü" demeliyiz.

TEMİZLİK ADABI

Düzenli olarak dişlerimizi fırçalamalıyız. Fırçalanmayan dişler hem çürür hem de ağız kokusu yapar. Ağız kokusu, konuşurken karşımızdaki insanın rahatsız olmasına sebep olur.

El tırnaklarımızı haftada bir, ayak tırnaklarımızı on beş günde bir kesmeliyiz.

Parkta, bahçede, okulda oynarken elbiselerimizi kirletmemeye özen göstermeliyiz.

Elbiselerimiz ütülü ve temiz,
ayakkabılarımız da
boyalı olmalıdır.

Saçlarımızın taralı olmasına dikkat etmeliyiz.
Ayna ve tarak kullanmak Sevgili
Peygamberimizin sünnetlerindendir.

Hafta en az iki kez yıkanmalıyız.
Terlediğimizde ise hemen yıkanmalıyız.

Evimizi, sınıfımızı, sokağımızı kısacası çevremizi temiz tutmalıyız. Yerlere çöp atmamalıyız.

Yerlere asla tükürmemeleyiz.
Tükürenleri de uyarmalıyız.

Tuvaletten sonra temizliğimizi sol elle yapmalıyız.
Musluğu açıp kapatırken sağ elimizi kullanmalıyız.
Maşrapayı ve kapı kolunu da sağ
elimizle tutmalıyız.

Burun ve kulak temizliğine önem vermeliyiz. Yanımızda mendil taşımalıyız. Mendil kullandıktan sonra ellerimizi yıkamalıyız. Başkasının yanında kulak ve burun temizliği yapmak yanlış bir davranıştır.

Evimizin her köşesini tertipli ve düzenli kullanmalıyız.
Eşyalarımızı durması gereken yere koymalıyız.

Tuvaletten çıktıktan sonra ellerimizi
sabunlayıp bol su ile
yıkamalıyız.

Tuvaletleri temiz bırakmalıyız.
“Nasıl bulmak istiyorsak öyle bırakmayı”
prensip edinmeliyiz.

DEĞERLERİMİZE SAYGI

Ezan sesini duyduğumuzda açıksa televizyonun veya müzik setinin sesini kapatmalıyız. Yatıyorsak oturmalıyız. Bu tür davranışlar kutsal değerimizden olan ezana karşı bir saygı ifadesidir.

Kur'an okunurken konuşmamalı,
okunan Kur'ân'ı sessizce dinlemeliyiz.

Kur'ân-ı Kerim'i abdestliyken tutmalı ve yüksek bir yere koymalıyız.

Bacak bacak üzerine atarak oturmak büyüklerimize karşı saygısızlıktır. Aynı zamanda kibirli olmanın bir ifadesidir. Kibir ise Yüce Allah'ın sevmediği davranışlardandır.

Evimizde, büroda ya da otobüste bizden büyük insanlara yer vermeliyiz. Bu büyüklere saygının bir gereğidir.

BİRLİKTE YAŞAMA KURALLARI

Sinema, tiyatro, konferans gibi insanların dikkatle takip ettiği yerlerde konuşmamalı ve koşuşturmamalıyız.

Başkalarını bekletmek yanlış bir davranıştır.
Beklendiğimiz yere zamanında
gitmeliyiz.

Bir topluluk önünde sakız çiğnemek, hele sakızdan balon yapıp patlatmak ayıplanan bir davranıştır.

Her zaman hakkımıza razı olmalıyız. Alış veriş yaparken, fatura öderken, markette ödeme yaparken sıramızın gelmesini beklemeliyiz. Sırayı bozarak öne geçmeye çalışmak insanların haklarına saygı göstermemek demektir.

Yeni tanıştığımız insanlara "siz" diye hitap etmeliyiz.
Çok samimi olmadığımız insanlar dışındaki
insanlarla "sen" diye hitap
etmemeliyiz.

Toplum içindeyken gerinme, geğirme,
kaşınma gibi davranışlardan
uzak durmalıyız.

Konuşan iki kişinin arasına girmemeliyiz. Söyleyeceğimiz bir şey varsa konuşmalarının bitmesini beklemeliyiz. Başkalarının sözünü kesmemeliyiz.

Her zaman güler yüzlü olmaya özen göstermeliyiz. Sıkıntılı anlarımızda bile insanlara gülümsemeyi ihmal etmemeliyiz.

Sır tutmasını bilmeliyiz. Kimsenin sırrını başkasına vermemeliyiz.

Kaş göz hareketleriyle başkalarıyla alay etmek, onları diğer insanların yanında küçük düşürmeye çalışmak, Yüce Allah'ın yasakladığı davranışlardandır.

Topluluk içersinde gizli ve fısıltı hâlinde konuşmamalıyız. Bu tür davranışlar insanların bize olan güvenlerini sarsar.

Karşılaştığımız insanlara selâm vermek ve onların selâmını almak güzel dinimizin bir gereğidir. Öğretmenimizle, arkadaşlarımızla, komşumuzla karşılaştığımızda selâmlaşmalıyız.

İnsanların yaptıkları hataları affedebilmeliyiz. Kin tutmamalıyız. İnsanların bize karşı olan hatalarını affedebilirsek Yüce Allah'ın da bizi affetmesini isteyebiliriz.

Yaptığımız hatalardan dolayı özür dilemesini bilmeliyiz. Özür dilemek bizi küçük düşürmez.

Başkalarının ayıplarını yüzüne vurmamalıyız. Arkadaşlarımızın geçmişte yaptığı hataları tekrar gündeme getirmemeliyiz. Başkalarının kusurlarını örtersek Allah da bizim kusurlarımızı örter.

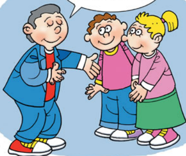

Başkaları hakkında kötü düşünmemeliyiz. Emin olmadığımız hâlde “Bu işi mutlaka o yapmıştır.” şeklinde önyargılı düşünmek güzel dinimizin uygun görmediği bir davranıştır.

Bütün konuşmalarımızda kibar ve nazik olmalıyız.
"Lütfen", "Teşekkür ederim", "Özür dilerim",
"Rica ederim." çok kullandığımız
kelimelerden olmalıdır.

Toplum içinde yüksek sesle bağırarak konuşmak, kaba ve argo kelimeler kullanmak iyi bir insana yakışmayan davranışlardır.

Başkalarının kusurlarıyla alay etmemeliyiz. Çünkü Yüce Allah hepimizi farklı yaratmıştır. Hele insanların bedensel özürleriyle alay etmek güzel dinimizin yasakladığı davranışlardandır. Öyleyse insanlarla alay etmek yerine bizi en güzel şekilde yaratmasından dolayı Rabbimize şükretmeliyiz.

Başkalarına yaptığımız iyilikleri başa kakmamalıyız. Yaptığımız iyiliklerden dolayı insanlardan minnet ve teşekkür beklememeliyiz. Karşılık beklenerek yapılanlar, iyilik değil menfaat olur.

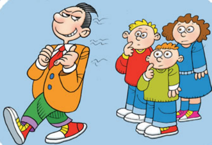
Yanımızda bulunmayan bir arkadaşımız hakkında
onun hoşlanmayacağı şeyleri konuşmaya
dedikodu veya gıybet denir. Dedikodu
veya gıybet dinimizin yasakladığı
davranışlardandır.

Yaptığı bir hatadan dolayı arkadaşımızı öğretmene, kardeşimizi anne veya babamıza şikâyet etmek yanlış bir davranıştır.

Gurur, kibir, kendini aşırı beğenme arkadaşlarımız karşısında bizi sevimsizleştirir. Eğer onlarla arkadaş olmak istiyorsak bu davranışlardan uzak olmak zorundayız.

Görgülü ve terbiyeli insan olmanın bir yolu da arkadaşlarımızı iyi seçmektir. Görgülü bir arkadaş edinmek olumlu davranışlarımızı pekiştirir. Davranışlarına dikkat etmeyen bir arkadaş ise bizi her zaman zor durumda bırakır.

Konuşan birinin sözünü kesmemeliyiz. Bir şey sormak ve eklemek için onun sözünü bitirmesini beklemeliyiz.

Boşa akan su, gereksiz yere yanan lambalar,
çöpe dökülen yemekler israftır.
İsraftan kaçınmalıyız.

Tutumlu olmak cimri olmak demek değildir.
Maddi imkânlarımız ölçüsünde aşırıya
kaçmadan ihtiyaçlarımızı
karşılamalıyız.

Yaşıtlarımıza adıyla seslenebiliriz. Ama bizden yaşça büyük insanlara yaş ve makamlarına göre Ayşe Teyze, Hasan Amca, Mustafa Ağabey, Müdür Bey şeklinde hitap etmek daha doğrudur.

Kalabalıkta yürürken insanlara çarpmamaya, itmemeye ve ayaklarına basmamaya özen göstermeliyiz.

Beğenmediğimiz bir fikir karşısında ölçülü tepki göstermeliyiz. "Çok kötü bir fikir, saçma, mantıksız" gibi ifadeler kullanmamalıyız. Bunun yerine, "… olması bence daha doğru olur, özür dilerim ama bu konuda sizin gibi düşünmüyorum" gibi karşımızdaki insanı üzmeyecek şekilde tepki göstermeliyiz.

Kıskançlık çok kötü bir davranıştır. Arkadaşlarımızın bizden iyi olan taraflarını, başarılarını kıskanmak yerine örnek almaya çalışmalıyız.

Yakını ölen tanıdıklarımıza başsağlığı ziyaretinde bulunmalı, onların acılarını paylaşmalıyız. Ölen kişiyi hep iyi yönleriyle hatırlamaya çalışmalıyız.

Başkalarına ait eşyaları, notları onların izni olmadan karıştırmamalıyız.

Başkalarının konuşmalarına kulak misafiri olmaktan uzak durmalıyız. Bir odada konuşulan şeyleri kapıdan dinlemek de hoş olmayan bir davranıştır.

Sanat, spor, müzik gibi hayatın değişik alanlarında kültürümüzü artırmalıyız. Hobilerimizi bu alanlardan seçmek ileride kültürlü bir insan olmamızı sağlayacaktır.

Pahalı marka ve moda bağımlısı olmamalıyız. Önemli olan bütçemize göre kaliteli, sade, uyumlu giyinmektir.

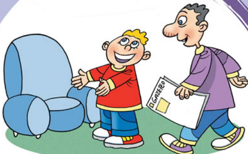
Alışverişe çıkmadan önce bir liste yapmalıyız. Alışveriş merkezlerinde anne-babamızı listemizde olmayan eşya ve oyuncakları almak için zorlamamalıyız.

Kütüphane gibi sessizliğin önemli olduğu ortamlarda kurallara uymada daha fazla hassas davranmalıyız.

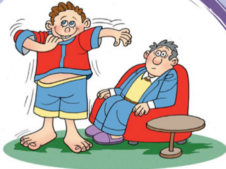
Bir büyüğümüz, bulunduğumuz odaya girdiğinde yerimizden kalkmalı, ona yer göstermeliyiz.

Hiçbir zaman kavgacı olmamalıyız. Her zaman barışçı olmaya özen göstermeliyiz. Problemlerimizi konuşarak çözmeyi alışkanlık hâline getirmeliyiz.

Başkalarının yanında elbiselerimizi değiştirmemeliyiz. Elbisemizi değiştirirken odanın perdesinin kapalı olduğundan emin olmalıyız.

Başkalarının başarılarını takdir etmeliyiz. Bir yarışmada birinci veya bir sınavda çok başarılı olan arkadaşımızı tebrik etmek faziletli bir davranıştır. Bu şekilde arkadaşlık bağlarımızı daha fazla güçlendiririz.

Yolda yürürken arkadaşlarımızla yüksek sesle konuşmamalı, itişip kakışarak şakalaşmamalıyız.

Başkalarını rahatsız edecek kadar koku kullanmamalıyız.

Esnerken ağzımızı kapatmalıyız.

Asla yalan söylememeliyiz.

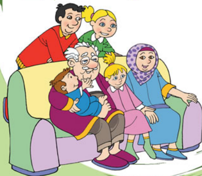

Hasta ziyareti için gittiğimiz hastanenin kurallarına uymalıyız. Doktorların izin vermediği hastalarla görüşmekte, izin verilmeyen odalara girmede ısrar etmemeliyiz.

EVDE NE Yapmalı NE Yapmamalı?

Evde üzerimize düşen işleri yapmalıyız. Kendi odamızı toplamalı, evi tertipli ve düzenli kullanmaya özen göstermeliyiz. Ev işlerinde annemize yardım etmeliyiz.

Ayaklarımızı kıbleye doğru uzatarak yatmamalıyız. Çünkü kıble yönünde Allah'ın evi olarak kabul ettiğimiz Kâbe bulunmaktadır.

Ev içerisinde koşmak, hoplamak, zıplamak, top oynamak komşularımızı rahatsız eder. Çevremizi rahatsız edecek davranışlardan kaçınmalıyız. Merdiven boşluğunda yüksek sesle konuşmak da komşularımızın huzurunu kaçırabilecek davranıştır.

Kardeşlerimize, anne ve babamıza ait özel eşyaları karıştırmamalıyız. Sahibinden izin almadan başkalarına ait eşyaları kullanmamalıyız.

Anne babamızın veya kardeşimizin odasına girerken kapıya vurmalı, "Girebilirsin" sözünü duyduktan sonra içeri girmeliyiz.

Evimizin bölümlerini amacına uygun olarak kullanmalıyız.
Yatmak için yatak odamızı, yemek için mutfağı,
ders çalışmak için çalışma masamızı
kullanmalıyız.

Sevdiklerimize hediye almalıyız. Yılın her günü hediyeleşebiliriz. Ancak bayramlarda ve özel günlerde sevdiklerimize hediye almak güzel bir davranıştır. Anne, baba ve kardeşlerimizin önemli günlerini unutmamalıyız. Hediyeyi harçlığımızdan biriktirdiğimiz parayla almamız onlara daha fazla değer verdiğimizi gösterir.

Büyük kardeşler küçük kardeşleri her zaman korumalı, bakımlarında annelerine yardım etmelidir.

Dede, anneanne, babaanne, dayı, teyze, hala, amca, kuzen gibi yakın akrabalarımızı ziyaret etmeye çalışmalıyız. Uzakta olanları telefonla arayarak hatırlarını sormalıyız.

Evimizde ortak kullandığımız banyo, WC gibi bölümleri gereğinden fazla meşgul etmemeliyiz.

Anne ve babamıza itaat etmeliyiz.
Onların söylediklerini yerine getirmeli,
nasihatlerini tutmalıyız.

Anne ve babamıza en sevimli ifadelerle hitap etmeliyiz. "Anneciğim ve babacığım" en güzel hitaplardandır. "Tamam anneciğim", "Başüstüne babacığım" demek onları mutlu edecektir. Anne ve babamızla konuşurken asla sesimizi yükseltmemeliyiz.

Ailemize ait sırları başkalarıyla asla paylaşmamalıyız. Evde konuşulan şeyleri arkadaşlarımızla paylaşmamalıyız.

Komşularımızla iyi geçinmeliyiz. Oturduğumuz apartmandaki komşularımızı tanımalı, karşılaştığımızda selâmlaşmalı, sevinçlerini ve üzüntülerini paylaşmalıyız.

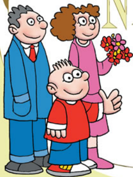

Her zaman anne, baba ve kardeşlerimizle uyumlu olmalıyız. İnatçılık ve huysuzluk ederek hem büyüklerimizi hem de kendimlizi üzmemeliyiz.

MİSAFİRLİKTE NE Yapmalı Yapmamalı?

Ziyaret saatini iyi seçmeliyiz. Yemek, uyku ve dinlenme saatinde ziyarete gidilmez. Ziyaret saatini mutlaka haber vermeliyiz. Habersiz gidersek ev sahibini zor durumda bırakabiliriz.

Ziyarete giderken güzel, temiz, rahat ve gösterişsiz kıyafetler giymeliyiz.

Ziyaret yerine zamanında gitmeliyiz. Erken ya da geç gitmek davet sahibini zor durumda bırakabilir. Onun için kararlaştırdığımız saate uygun hareket etmeliyiz.

Kapıya vurduktan veya zile bastıktan sonra birkaç dakika bekleyip bu hareketimizi tekrarlamalıyız. Zile sürekli basmak ise yanlış bir davranıştır.

Ev sahibinin gösterdiği odaya oturmalıyız. Ev sahibi çocuklar ve büyükler için farklı odalar ayarlamışsa buna uymalıyız.

Misafir olduğumuz evde başkalarına ait
eşyaları karıştırmamalıyız.

Misafir olduğumuz evde koşturmak hem komşuların hem de anne-babamızla ev sahiplerinin rahatsız olmasına sebep olur. Onun için bu tür davranışlardan uzak durmalıyız.

Misafir olduğumuz evde bize ikram edilenlerden sorulmadıkça tekrar istememeliyiz. Eğer istediğimiz şeyden evde yoksa ev sahibi çok zor durumda kalır.

Evimize gelen misafirlere güler yüzlü ve sıcak davranmalıyız.

CAMİ ADABI

Camiye giderken temiz elbiselerimizi giymeliyiz. Elbiselerimiz kadar vücudumuzun da temiz olması önemlidir. Elbise ve çorapları kirli olan, ter kokan bir insan camide diğer insanların huzur içinde ibadet etmesine engel olacaktır.

Camiye girmeden önce abdest almalıyız.
Abdestimizi evde alabileceğimiz gibi caminin
şadırvanında da alabiliriz.

Soğan, sarımsak gibi kokulu şeyler yediğimizde bu kokuları giderdikten sonra camiye gitmeliyiz. Soğan ve sarımsak kokusu diğer insanlara çok sevimsiz gelen bir kokudur.

Camiye sağ ayakla girilir, camiden
sol ayakla çıkılır.

Cami içinde koşturmak ve ibadet yapanların dikkatini dağıtmak yanlış bir davranıştır. Camiye girerken ve çıkarken diğer insanları incitmek, itmek veya önden çıkmaya çalışmak camilerimizin kutsiyetine uymayan davranışlardır.

Namaz kılan birisinin önünden geçmemeliyiz.
Selâm vermesini beklemeliyiz.

Yüce Allah'ın
bütün davranışlarımızı
gördüğünü
hiç unutmamalıyız.
O bütün güzel
davranışları
sever.

